

باد درو نکنیم

● دکتر حیدر تورانی

یا از برنامه‌های موفق سایر مدرسه‌ها اقتباس مستقیم می‌کنیم یا مشکلات مدرسه‌مان را به‌درستی تجزیه و تحلیل نمی‌کنیم. بعد هم بدون آنکه مشکلات را به مسئله تبدیل کنیم، برنامه‌ریزی برای رفع آن مشکل را آغاز می‌کنیم، غافل از اینکه مشکل عام است و کلی و مبهم و راه‌حل ندارد! آنچه راه حل دارد، مسئله و علت اصلی مشکل یا مشکلات است.

برای مثال، بدون آنکه علت‌یابی کنیم و دلایل افت تحصیلی تعدادی از دانش‌آموزان را به‌درستی بشناسیم، به راحت‌ترین و معمول‌ترین راه‌حل که برگزاری کلاس‌های تقویتی یا فشرده و فوق‌برنامه است، رجوع می‌کنیم. غافل از آنکه علت افت تحصیلی دانش‌آموزان با همدیگر متفاوت است؛ برخی تنبلی می‌کنند، برخی استعداد کافی ندارند و برخی به دلایل گوناگون در شرایط امتناع از درس خواندن قرار دارند. برخی نیز دچار ضعف و بحران خانوادگی هستند. بنابراین، نمی‌توان برای همگان و همه‌چیز نسخه‌ای واحد توصیه کرد و همه‌چیز را یکسان دید و یکسان قضاوت کرد. بدیهی است، وقتی به ریشه‌ها و علت‌های هر مشکل پی می‌بریم و به مسئله نزدیک می‌شویم، راحت‌تر می‌توانیم بر آن فائق آییم.

برای تبدیل مشکل به مسئله، عجله نکنید. از جلسات بارش فکری، بحث گروهی با معلمان و کارشناسان خبره، مصاحبه با موردها، مشاهده عملکرد مدیران سایر مدرسه‌ها، مشورت با والدین، و بهره‌گیری از فنون مسئله‌یابی، از قبیل استخوان ماهی، همگرایی، تجزیه و تحلیل، میدان نیرو و مدل سوات غفلت نوزیم.

شک نکنیم که تعلیم و تربیت و هدایت و رهبری مدرسه کار آسان و سهل‌انگارانه‌ای نیست و برای تغییر دادن چیزی باید ابتدا آن چیز را درست بشناسیم و بفهمیم و گرنه هزینه‌های زیادی خواهیم داد و در قبال کاشت‌های بیجا و بی‌موقع، باد درو خواهیم کرد. ■

نمی‌توان نام خود انسان نهاد و از اتفاقات پیرامون زندگی خویش غافل و به آن‌ها بی‌تفاوت بود. آن‌هم نه اتفاقات، بلکه جنایاتی که انسان‌نماها در حق مردم مظلوم و بی‌پناه می‌کنند. اکنون که سخن سردبیر را برایتان می‌نویسم، غم و اندوه کودکان، مادران، پدران مسلمان و مظلوم غزه امانم را بریده و همه‌غصه‌های عالم را بر دلم نشانده است! مگر می‌توان به این مصیبت‌ها نگریست و بر آن‌ها نگرست و زبان در کام ماند. همه‌ما تکلیف داریم به‌عنوان انسان و بیش از آن یک مسلمان، با زبان و قلم و علم و قدممان در دفاع از آنان حرکت کنیم. اگر امروز در دل‌ها و نگاه‌های مظلوم و در انتظار کمک و همدلی مردمان فلسطین عزیز بذر محبت و مهربانی و همدلی و همکاری نکاریم، فردا باد درو خواهیم کرد که بسیار دیر خواهد بود و ما شرمندۀ تاریخ!

ابتدا خودمان و سپس مدرسه‌ای را که عهده‌دار رهبری و مدیریت آن هستیم واکاوی کنیم تا تصمیم‌هایی را که در جلسه‌ها و شوراها می‌تعداد گرفته‌ایم، اما با بهانه‌های خود یا دیگران از اجرای آن‌ها بازمانده یا غافل شده‌ایم، بیابیم و بشکافیم و دلایل محقق‌نشدن آن‌ها را بررسی کنیم. شاید نوع تصمیم گرفته‌شده اشتباه بوده، یا از قبل برای انجام آن تصمیم برنامه‌ای مهیا نشده، یا عده‌ای بر سر راه انجام آن مانع‌تراشی کرده‌اند، یا امکانات لازم برای اجرای آن فراهم نبوده، یا زمان اجرای آن گذشته بوده و یا تصمیم موردنظر با مقررات یا آیین‌نامه‌های موجود در تعارض بوده است!

بله، به‌درستی متوجه منظورم شدید. در اینجا موضوع ما کارهایی نیست که می‌کنیم، بلکه کارهایی است که نمی‌کنیم!

برنامه می‌نویسیم و در پی اجرای آن همه‌نیروها را بسیج می‌کنیم، اما اول اینکه همگان را در تدوین برنامه مشارکت نمی‌دهیم! به‌اصطلاح برای مدرسه برنامه می‌نویسیم، نه در مدرسه؛